

ФІНАНСОВІ ТЕХНОЛОГІЇ

Методичні вказівки
для самостійної роботи з дисципліни «Фінансові технології»
для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «магістр»
галузі знань 07 «Управління та адміністрування»
спеціальності 072 – Фінанси, банківська справа та страхування

Обговорено і рекомендовано
на засіданні кафедри фінансів, банківської
справи та страхування
Протокол № 14
від 11 травня 2021 р.

Фінансові технології. Методичні вказівки для самостійної роботи з дисципліни «Фінансові технології» для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «магістр» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 072 – Фінанси, банківська справа та страхування /Укл.: Н.І. Холявко, І.В. Садчикова – Чернігів: НУЧП, 2021. – 20 с.

Укладачі:

Холявко Наталія Іванівна
доктор економічних наук, доцент

Садчикова Ірина Володимирівна
кандидат економічних наук, доцент

Відповідальний
за випуск:

Дубина Максим Вікторович
завідувач кафедри фінансів, банківської справи та
страхування,
доктор економічних наук, доцент

Рецензент:

Парубець Олена Миколаївна
доктор економічних наук, професор кафедри
фінансів, банківської справи та страхування
Національного університету
«Чернігівська політехніка»

ЗМІСТ

АНОТАЦІЯ КУРСУ	4
1. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ	5
2. ПЛАН ЛЕКЦІЙ	8
3. ЗМІСТ І ОБСЯГ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ	12
3.1 Теми для самостійної роботи студентів	12
3.2 Індивідуальні завдання	17
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	19

АНОТАЦІЯ

Дисципліна «Фінансові технології» включає фундаментальну і прикладну складові. Фундаментальна складова спрямована на формування в здобувачів вищої освіти розуміння сутності фінансово-технологічної революції, перспектив еволюції фінансової галузі і тих переваг та ризиків, які фінансово-технологічна революція несе для основних стейкхолдерів фінансової діяльності. У результаті опанування прикладної складової здобувачі вищої освіти ознайомляться з основними поняттями Фінтех, отримають знання про базові фінансово-технологічні продукти і про моделі їх застосування.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

Змістовий модуль 1. Сутність та еволюція фінансових технологій (FinTech).

Змістовий модуль 2. Ринок сучасних фінансових технологій.

Змістовий модуль 3. Ринок крипто валют.

Змістовий модуль 4. Переваги та ризики FinTech.

Основні цілі навчальної дисципліни:

1) Вивчення теоретичних основ та основних концепцій управління фінансами в сучасних умовах; сутність та економічний зміст FinTech; сутність та особливості сучасних технологій фінансового аналізу.

2) Вивчення історії та передумов розвитку FinTech.

3) Вивчення принципів функціонування фінансово-технологічної продукції.

4) Аналіз факторів еволюції фінансової та технологічної галузей.

5) Вивчення сучасних технологій управління особистими фінансами.

6) Вивчення ризиків впровадження FinTech для постачальників та споживачів фінансових послуг.

7) Вивчення перспектив та проблем використання FinTech.

Обсяг курсу. Загальна кількість кредитів – 4 (120 год) , лекційних занять – 16 год, практичних занять – 14 год, самостійна робота – 90 год.

Відповідно до вимог кваліфікаційної характеристики фахівця з фінансів, «Фінансові технології» є базовою для вивчення таких дисциплін, як «Фінансова економетрика», «Інвестиційний менеджмент», «Фінансовий менеджмент», «Фінансовий менеджмент у банку», «Фінансове посередництво», «Управління банківськими ризиками» та ін.

Навчальна дисципліна «Фінансові технології» інтегрує в собі велику кількість базових понять та прийомів загальнотеоретичних і спеціальних дисциплін: «Економічна теорія», «Фінанси», «Державне регулювання економіки», «Фінанси підприємств», «Податковий менеджмент» та ін.

1. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. СУТНІСТЬ ТА ЕВОЛЮЦІЯ ФІНАНСОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ (FINTECH)

ТЕМА 1. Фінансово-технічна революція: основні поняття та особливості.

Наукові підходи до періодизації розвитку суспільства. Особливості інформаційного суспільства. Основні риси інформаційної економіки. Сутність та прояви діджиталізації. Вплив процесів діджиталізації на розвиток ринок фінансових послуг. Систематизація підходів до визначення дефініції «діджиталізація»: інформаційний, процесний, структурний, бізнес-орієнтований. Складові діджиталізації в фінансовому секторі. Напрями діджиталізації. Переваги і недоліки діджиталізації. Концепція та план розвитку діджиталізації в Україні до 2020 року (цілі, напрями, принципи).

ТЕМА 2. Етапи та фактори еволюції фінансових технологій.

FinTech та FinTechs: основні визначення. Основні особливості революції FinTech. Відмінності між компаніями FinTech та традиційними фінансовими установами. Організаційні особливості компаній FinTech.

Ранні попередники FinTech: впровадження високих технологій у фінансову галузь. Ранні стадії FinTech: особливості розвитку FinTech до поширення Інтернету. Інтернет та трансформація фінансових послуг. Революція FinTech.

Фактори еволюції FinTech. Трансформація поведінки клієнтів. Прогрес в галузі інформаційних технологій. Корпоративна ефективність. Основні шляхи розвитку FinTech.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. РИНОК СУЧАСНИХ ФІНАНСОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

ТЕМА 3. Види продуктів FinTech.

Природа й основні особливості продукції, що надається компаніями FinTech. Різний бекграунд продуктів FinTech. Різні моделі реалізації FinTech.

Платіжні послуги як основний сегмент FinTech. Переваги платежів FinTech. Основні гравці платіжного ринку FinTech.

Впровадження FinTech у страхування. Основні види страхових продуктів, послуг та процесів на основі FinTech. Переваги InsurTech.

ТЕМА 4. Сегменти ринку FinTech.

Головні сегменти ринку FinTech. Структура ринку FinTech за напрями: платежі й перекази, позики і краудфандинг, криптовалюти, блокчейн, страхування й управління ризиками, фінансування у нерухомість, персональні фінанси, фінансовий менеджмент, акції, ринки, дані. Структура ринку FinTech за типами компаній: платежі й валюта, платформи, додатки, аналітика.

Структура ринку FinTech-інновацій. Структура ринку FinTech за видами фінансових послуг, які трансформуються під впливом фінансових технологій. Структура ринку FinTech за інституційною ознакою. Структура ринку FinTech за видами інноваційних технологій. Структура ринку FinTech за користувачами FinTech-послуг.

Рівні інтеграції банків на FinTech. Нові гравці та учасники ринку FinTech: їх характерні риси, сильні, слабкі сторони, перспективи. Класифікація FinTech-компаній: за напрямками трансформації, масштабами діяльності, періодами реалізації, мірою введення інноваційних технологій, первинною метою розвитку. Основні напрями діяльності FinTech-компаній: платежі та перекази, управління капіталом, накопиченні та інвестиції, страхування. Моделі FinTech-компаній. Механізм діяльності P2P - (person-to- person).

Основні напрями інституціональних змін фінансових систем, які відбуваються у світі та Україні.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. РИНОК КРИПТОВАЛЮТ

ТЕМА 5. Поняття криптовалюти, передумови її виникнення.

Відмінність електронних та віртуальних грошей. Класифікація віртуальних валют. Сутність поняття «криптовалюта»: технічний й економічний підходи до трактування. Основні відмінності криптовалюти від електронних грошей. Переваги криптовалюти порівняно з паперовими грошми. Ключові особливості криптовалюти. Періодизація розвитку віртуальних грошей та криптовалют. Чинники і передумови виникнення та поширення криптовалют. Сутніть і особливості біткоїну. Принцип роботи та особливості використання деяких криптовалют. Фактори формування вартості криптовалют. Технічні фактори ризику інвестицій у криптовалюти. Переваги використання криптовалют. Недоліки використання криптовалют. Групи країн залежно від підходу до регулювання криптовалют.

ТЕМА 6. Сучасні тенденції розвитку ринку криптовалют в Україні та світі.

Світові тенденції розвитку криптовалют: нешвидке впровадження електронних грошей, в тому числі і криптовалют, в усі сфери життя суспільства; можливість придбання великої кількості товарів і послуг за криптовалютою; новий платіжний інструмент та вид інвестиційних активів на ринку фінансових послуг; криптовалюта не замінить класичні банківські операції в найближчі 2-3 роки; зниження рівня анонімності при використанні криптовалюти, що буде зумовлено її популяризацією; поширення легітимності криптовалюти у більшості країн світу; стабілізація курсу криптовалюти через 5-10 років; закріплення позицій bitcoin як основної криптовалюти та поява нових, які досягатимуть масштабів bitcoin.

Сучасні тенденції розвитку ринку криптовалют в Україні. Правовий статус криптовалюти в Україні: позиція Національного банку України, Державної

фіскальної служби України, Міністерства фінансів України, Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку. Діяльність Bitcoin Foundation Ukraine. Характеристика діяльності блокчейн-компаній в Україні. Бар'єри на шляху впровадження криптовалют в Україні. Заходи з формування сприятливого інституційного середовища для розвитку криптовалют в Україні. Фактори покращення умов функціонування компанії у сфері блокчейн і криптовалют в Україні.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4. ПЕРЕВАГИ ТА РИЗИКИ FINTECH

ТЕМА 7. Переваги використання FinTech для різних стейкхолдерів.

FinTech як інновація: позитивні наслідки для традиційних фінансових установ. Переваги FinTech для клієнтів фінансових установ. Вплив FinTech на конкурентоспроможність фінансових установ. Переваги FinTech для суспільства. Аналіз переваг FinTech для основних зацікавлених сторін у різних країнах.

ТЕМА 8. Ризики та наслідки використання FinTech для традиційних фінансових установ, клієнтів, суспільства.

Ризики FinTech для клієнтів фінансових установ. Ризики FinTech для суспільства. Вплив розвитку FinTech на управління персональними фінансами. Переваги управління персональними фінансами на основі FinTech. Природа краудфандингу. Різні моделі краудфандингу. Моделі оплати. Переваги для користувачів та власників фінансових ресурсів. Аналіз ризиків FinTech для основних зацікавлених сторін у різних країнах.

2. ПЛАН ЛЕКЦІЙ

ТЕМА 1. Фінансово-технічна революція: основні поняття та особливості.

План лекції:

1. Наукові підходи до періодизації розвитку суспільства.
2. Особливості інформаційного суспільства.
3. Основні риси інформаційної економіки.
4. Сутність та прояви діджиталізації.
5. Вплив процесів діджиталізації на розвиток ринок фінансових послуг.
6. Систематизація підходів до визначення дефініції «діджиталізація»: інформаційний, процесний, структурний, бізнес-орієнтований.
7. Складові діджиталізації в фінансовому секторі.
8. Напрями діджиталізації.
9. Переваги і недоліки діджиталізації.
10. Концепція та план розвитку діджиталізації в Україні до 2020 року (цілі, напрями, принципи).

Ключові категорії: аграрне суспільство; індустріальне суспільство; постіндустріальне суспільство; інформаційне суспільство; інформаційна економіка; діджиталізація; інформаційний підхід до визначення діджиталізації; процесний підхід до визначення діджиталізації; структурний підхід до визначення діджиталізації; бізнес-орієнтований підхід до визначення діджиталізації.

ТЕМА 2. Етапи та фактори еволюції фінансових технологій.

План лекції:

1. FinTech та FinTechs: основні визначення.
2. Основні особливості революції FinTech.
3. Відмінності між компаніями FinTech та традиційними фінансовими установами.
4. Організаційні особливості компаній FinTech.
5. Ранні попередники FinTech: впровадження високих технологій у фінансову галузь.
6. Ранні стадії FinTech: особливості розвитку FinTech до поширення Інтернету.
7. Інтернет та трансформація фінансових послуг.
8. Революція FinTech.
9. Фактори еволюції FinTech.
10. Трансформація поведінки клієнтів.
11. Прогрес в галузі інформаційних технологій.

12. Корпоративна ефективність.
13. Основні шляхи розвитку FinTech.

Ключові категорії: фінансові технології; FinTech-компанії; високі технології у фінансовій галузі; стадії розвитку FinTech; корпоративна ефективність; Інтернет.

ТЕМА 3. Види продуктів FinTech.

План лекції:

1. Природа й основні особливості продукції, що надається компаніями FinTech.
2. Різний бекграунд продуктів FinTech.
3. Різні моделі реалізації FinTech.
4. Платіжні послуги як основний сегмент FinTech. Переваги платежів FinTech. Основні гравці платіжного ринку FinTech.
5. Впровадження FinTech у страхування. Основні види страхових продуктів, послуг та процесів на основі FinTech. Переваги InsurTech.

Ключові категорії: ринок фінансових технологій; FinTech-продукти; модель реалізації FinTech; гравці ринку FinTech; платіжні послуги; страхові продукти InsurTech.

ТЕМА 4. Сегменти ринку FinTech.

План лекції:

1. Головні сегменти ринку FinTech.
2. Структура ринку FinTech за напрямками: платежі й перекази, позики і краудфандинг, криптовалюти, блокчейн, страхування й управління ризиками, фінансування у нерухомість, персональні фінанси, фінансовий менеджмент, акції, ринки, дані.
3. Структура ринку FinTech за типами компаній: платежі й валюта, платформи, додатки, аналітика.
4. Структура ринку FinTech-інновацій.
5. Структура ринку FinTech за видами фінансових послуг, які трансформуються під впливом фінансових технологій.
6. Структура ринку FinTech за інституційною ознакою. Структура ринку FinTech за видами інноваційних технологій.
7. Структура ринку FinTech за користувачами FinTech-послуг.
8. Рівні інтеграції банків на FinTech.
9. Нові гравці та учасники ринку FinTech: їх характерні риси, сильні, слабкі сторони, перспективи.
10. Класифікація FinTech-компаній: за напрямками трансформації, масштабами діяльності, періодами реалізації, мірою введення інноваційних

технологій, первинною метою розвитку.

11. Основні напрями діяльності FinTech-компаній: платежі та перекази, управління капіталом, накопиченні та інвестиції, страхування.

12. Моделі FinTech-компаній. Механізм діяльності P2P - (person-to-person).

13. Основні напрями інституціональних змін фінансових систем, які відбуваються у світі та Україні.

Ключові категорії: сегмент ринку FinTech; платежі; перекази; позики; краудфандинг; криптовалюти; блокчейн; страхування; управління ризиками; фінансування у нерухомість; персональні фінанси; фінансовий менеджмент; акції; ринки; дані; платежі; валюта; платформи; додатки; аналітика; FinTech-інновацій; моделі FinTech-компаній.

ТЕМА 5. Поняття криптовалюти, передумови її виникнення.

План лекції:

1. Відмінність електронних та віртуальних грошей.
2. Класифікація віртуальних валют.
3. Сутність поняття «криптовалюта»: технічний й економічний підходи до трактування.
4. Основні відмінності криптовалюти від електронних грошей. Переваги криптовалюти порівняно з паперовими грошми.
5. Ключові особливості криптовалюти. Періодизація розвитку віртуальних грошей та криптовалют. Чинники і передумови виникнення та поширення криптовалют.
6. Сутніть і особливості біткоїну.
7. Принцип роботи та особливості використання деяких криптовалют.
8. Фактори формування вартості криптовалют.
9. Технічні фактори ризику інвестицій у криптовалюту.
10. Переваги використання криптовалют.
11. Недоліки використання криптовалют.
12. Групи країн залежно від підходу до регулювання криптовалют.

Ключові категорії: електронні гроші; віртуальні гроші; криптовалюта; технічний підхід до трактування сутності криптовалюти; економічний підхід до трактування сутності крипто валюти; біткоїн; блокчейн; інвестиції у крипто валюти; ринок криптовалют; регулювання ринку криптовалют.

ТЕМА 6. Сучасні тенденції розвитку ринку криптовалют в Україні та світі.

План лекції:

1. Світові тенденції розвитку криптовалют.
2. Сучасні тенденції розвитку ринку криптовалют в Україні.

3. Правовий статус криптовалюти в Україні: позиція Національного банку України, Державної фіскальної служби України, Міністерства фінансів України, Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку.

4. Діяльність Bitcoin Foundation Ukraine.

5. Характеристика діяльності блокчейн-компаній в Україні.

6. Бар'єри на шляху впровадження криптовалют в Україні.

7. Заходи з формування сприятливого інституційного середовища для розвитку криптовалют в Україні.

8. Фактори покращення умов функціонування компанії у сфері блокчейн і криптовалют в Україні.

Ключові категорії: правовий статус криптовалюти; регулятори; Bitcoin Foundation Ukraine; блокчейн-компанії; інституційне середовище для розвитку криптовалют; фактори покращення умов функціонування компанії у сфері блокчейн і криптовалют.

ТЕМА 7. Переваги використання FinTech для різних стейкхолдерів.

План лекції:

1. FinTech як інновація: позитивні наслідки для традиційних фінансових установ.

2. Переваги FinTech для клієнтів фінансових установ.

3. Вплив FinTech на конкурентоспроможність фінансових установ.

4. Переваги FinTech для суспільства.

5. Аналіз переваг FinTech для основних зацікавлених сторін у різних країнах.

Ключові категорії: позитивні наслідки впровадження FinTech для традиційних фінансових установ; позитивні наслідки впровадження FinTech для клієнтів; позитивні наслідки впровадження FinTech для різних категорій стейкхолдерів.

ТЕМА 8. Ризики та наслідки використання FinTech для традиційних фінансових установ, клієнтів, суспільства.

План лекції:

1. Ризики FinTech для клієнтів фінансових установ.

2. Ризики FinTech для суспільства.

3. Вплив розвитку FinTech на управління персональними фінансами.

4. Переваги управління персональними фінансами на основі FinTech.

5. Природа краудфандингу.

6. Різні моделі краудфандингу. Моделі оплати.

7. Переваги для користувачів та власників фінансових ресурсів.

8. Аналіз ризиків FinTech для основних зацікавлених сторін у різних країнах.

Ключові категорії: персональні фінанси; краудфандинг; модель краудфандингу; моделі оплати.

3. ЗМІСТ І ОБСЯГ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Метою самостійної роботи є розвиток самостійного пошуку необхідної додаткової інформації у науково-методичній і навчальній літературі, розвиток вміння систематизації та аналізу інформації, її добору, обробки та представлення одержаних результатів. Перелік видів самостійної роботи студентів наведено в таблиці 3.1.

Таблиця 3.1

Розподіл самостійної роботи з дисципліни «Фінансові технології» для денної та заочної форми навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Трансформація поведінки споживачів фінансових послуг в умовах цифровізації економіки	10/10
2	Моделі реалізації FinTech	10/15
3	Платіжні послуги як основний сегмент FinTech. Переваги платежів FinTech	10/10
4	Природа краудфандингу. Різні моделі краудфандингу. Моделі оплати	5/10
5	Переваги краудфандингу для користувачів та власників фінансових ресурсів	5/10
6	Види продукції ринку капіталу (capital market products)	10/10
7	Переваги продукції ринку капіталу FinTech	10/10
8	Впровадження FinTech у страхуванні	10/10
9	Основні види страхових продуктів, послуг та процесів на основі FinTech	10/13
10	Переваги InsurTech	10/10
	Разом	90/108

3.1 Теми для самостійної роботи студентів

Тема 1. Фінансово-технічна революція: основні поняття та особливості.

Питання для самоперевірки та самостійного опрацювання:

Чи погоджуєтесь ви з тезою? Обґрунтуйте свою відповідь.

1. Діджиталізація – об’єктивний процес, який неможливо ігнорувати
2. Діджиталізація призводить до зростання безробіття
3. Діджиталізація збільшує рівень банкрутства підприємств
4. Розвиток діджиталізації бізнесу неможливий без державного регулювання
5. Діджиталізація несе великі фінансові витрати для бізнесу
6. Діджиталізація ускладнює процеси державного регулювання та моніторингу

7. Фінансовий розвиток не потребує діджиталізації послуг
8. Діджиталізація ускладнює комунікацію зі споживачами фінансових послуг
9. Діджиталізація ускладнює процеси захисту даних споживачів фінансових послуг
10. Діджиталізація призводить до тотального контролю
11. Діджиталізація стосується лише IT-сфери
12. В епоху діджиталізації підвищені вимоги висуваються до цифрових навичок населення (персоналу банків, споживачів фінансових послуг)
13. Ефективна діджиталізація можлива лише після забезпечення цифрової грамотності населення
14. Діджиталізація фінансового сектору тісно пов'язана з рівнем фінансової грамотності населення
15. Україна має слабкі шанси щодо лідерства на глобальному ринку фінансових послуг через низькі темпи діджиталізації вітчизняних банків.
16. Банки мають більше вигід від діджиталізації ніж їх клієнти
17. Діджиталізація підвищує імовірність фінансових махінацій
18. Створення Міністерства цифрової трансформації України було нагальною необхідністю
19. При всіх установах і організаціях має створюватись профільний департамент/відділ з цифровізації
20. Не всі сфери суспільства і національної економіки підвласні діджиталізації
21. Цифровізація провокує появу нових ризиків для фінансової безпеки банків

Завдання для індивідуальної роботи:

Ознайомтесь із Концепцією та планом розвитку діджиталізації в Україні до 2020 року. Проаналізуйте цілі Концепції. Структуруйте напрями діджиталізації в Україні. Виокремте принципи діджиталізації. Оцініть проміжні результати імплементації Концепції та плану розвитку діджиталізації в Україні до 2020 року.

Тема 2. Етапи та фактори еволюції фінансових технологій.

Питання для самоперевірки та самостійного опрацювання:

1. Систематизуйте наукові підходи до визначення сутності фінансових технологій.
2. Назвіть основні риси фінансових технологій.
3. Роз'ясніть різницю в діяльності та послугах традиційних фінансових установ та FinTech-компаній.
4. У чому полягають головні організаційні особливості компаній FinTech.

5. Охарактеризуйте перші фінансові технології та опишіть особливості їх впровадження.

6. Поясніть, як вплинуло поширення Інтернету на розвиток фінансових технологій.

7. Назвіть чинники впливу на розвиток фінансових технологій на сучасному етапі.

8. Поясніть, як змінюється поведінка споживачів фінансових послуг і як це впливає на розвиток FinTech.

9. Виокреміть ключові технології, що характеризують прогрес в галузі інформаційних технологій.

10. Опишіть перспективні напрями розвитку фінансових технологій.

Завдання для індивідуальної роботи:

Побудуйте mind-map з візуалізацією етапів розвитку FinTech. При цьому обов'язково необхідно прописати особливості розвитку фінансових технологій на кожному із виокремлених етапів еволюції.

Тема 3. Види продуктів FinTech.

Питання для самоперевірки та самостійного опрацювання:

1. Охарактеризуйте основні продукти, що надаються сучасними FinTech-компаніями.

2. Визначте особливості основних продуктів, що надаються сучасними FinTech-компаніями.

3. Проаналізуйте моделі реалізації FinTech.

4. Охарактеризуйте платіжні послуги як основний сегмент FinTech.

5. Визначте переваги платіжних послуг як сегменту FinTech.

6. Назвіть основних гравців платіжного ринку FinTech.

7. Проаналізуйте види страхових продуктів, послуг та процесів на основі FinTech.

8. Які існують переваги InsurTech?

Завдання для індивідуальної роботи:

1. За допомогою mind-map візуалізуйте різні моделі реалізації FinTech.

2. Заповніть таблицю 3.2:

Таблиця 3.2

Продукти FinTech

№	Назва FinTech-продукту	Перевага FinTech-продукту
1		
...		
n		

Тема 4. Сегменти ринку FinTech.

Питання для самоперевірки та самостійного опрацювання:

1. Охарактеризуйте основні напрями діяльності FinTech-компаній.
2. Проаналізуйте моделі FinTech-компаній.
3. Опишіть механізм діяльності P2P.
4. Окресліть основні напрями інституціональних змін фінансових систем, які відбуваються у світі.
5. Окресліть основні напрями інституціональних змін фінансових систем в Україні.

Завдання для індивідуальної роботи:

Кожен студент обирає країну для аналізу. У ході аналізу необхідно дати відповіді на наступні запитання:

1. Опишіть та поясніть, чому ви обрали цю країну для аналізу
2. Аналіз історії FinTech в цій країні
3. Аналіз еволюції FinTech у цій країні
4. Аналіз ринку FinTech у цій країні
5. Аналіз місцевих платіжних служб у цій країні
6. Аналіз продуктів управління багатством, наявних у цій країні
7. Аналіз продуктів краудфандингу, наявних у цій країні
8. Аналіз послуг ринку капіталу в цій країні
9. Аналіз використання FinTech страховими компаніями в цій країні
10. Опис та пояснення ризиків та переваг, створених FinTech для цієї країни.

Тема 5. Поняття криптовалюти, передумови її виникнення.

Питання для самоперевірки та самостійного опрацювання:

1. Розкрийте відмінності між електронними та віртуальними грошима.
2. Систематизуйте підходи до трактування сутності криптовалют.
3. Назвіть переваги криптовалюти порівняно з паперовими грошми.
4. Перерахуйте основні відмінності криптовалюти від електронних грошей.
5. Назвіть особливості криптовалюти.
6. Проаналізуйте основні етапи розвитку віртуальних грошей та криптовалют.
7. Назвіть основні і передумови виникнення криптовалют.
8. Назвіть основні чинники поширення криптовалют.
9. Назвіть принципи роботи та особливості використання деяких криптовалют.
10. Які існують способи отримання криптовалюти?
11. Перерахуйте основні чинники формування вартості криптовалют.
12. Назвіть технічні фактори ризику інвестицій у криптовалюту.
13. Що таке біткоїн?

14. Які основні особливості біткоіну як цифрової валюти?

15. Назвіть переваги використання криптовалют.

16. Назвіть недоліки використання криптовалют.

Завдання для індивідуальної роботи:

Визначте головні особливості позицій зарубіжних центробанків та інших фінансових регуляторів стосовно криптовалют і ринків криптовалют, зокрема: Японія, Сінгапур, Південна Корея, Канада, Аргентина, Швейцарія, Норвегія, Фінляндія, Швеція, Нідерланди, Німеччина, Іспанія, Венесуела, Еквадор, Данія, Великобританія, Сполучені Штати Америки, Австрія, Естонія, Франція, Китай.

Тема 6. Сучасні тенденції розвитку ринку криптовалют в Україні та світі.

Питання для самоперевірки та самостійного опрацювання:

1. Проаналізуйте світові тенденції розвитку криптовалют.

2. Проаналізуйте сучасні тенденції розвитку ринку криптовалют в Україні.

3. Проаналізуйте діяльність Bitcoin Foundation Ukraine.

4. Систематизуйте фактори покращення умов функціонування компанії у сфері блокчейн і криптовалют в Україні.

5. Окресліть заходи з формування сприятливого інституційного середовища для розвитку криптовалют в Україні.

Завдання для індивідуальної роботи:

Здобувачі вищої освіти обирають блокчейн-компанію, що функціонує в Україні, та аналізує її діяльність. Доповідь має супроводжуватись усним виступом та презентацією (power-point, Prezi, etc).

Тема 7. Переваги використання fintech для різних стейкхолдерів.

Питання для самоперевірки та самостійного опрацювання:

1. Конкретизуйте переваги застосування FinTech для банків.

2. Конкретизуйте переваги застосування FinTech для клієнтів банків.

3. Конкретизуйте переваги застосування FinTech для страхових компаній.

4. Конкретизуйте переваги застосування FinTech для клієнтів страхових компаній.

5. Конкретизуйте переваги застосування FinTech для пенсійних фондів.

6. Конкретизуйте переваги застосування FinTech для держави.

7. Конкретизуйте переваги застосування FinTech з точки зору розвитку ринку фінансових послуг країни.

8. Конкретизуйте позитивні ефекти від застосування FinTech для підвищення конкурентоспроможності фінансових установ.

Завдання для індивідуальної роботи:

Проаналізувати Каталог фінтах-компаній України (лінк на Каталог 2019 р.:

<http://drive.fintechua.org/FintechCatalog19Ukr.pdf?>). Аналіз даних каталогу здійснювати за такими напрямками:

- ключові тенденції розвитку фінтеху в Україні;
- ставлення вітчизняних банків до фінтеху;
- масштаби впровадження вітчизняними банками фінтах-послуг;
- нормативні перепони у розвитку фінтеху в Україні;
- позитивні наслідки впровадження фінтеху в діяльність фінансових установ;
- пріоритетні напрями активізації розвитку фінтеху в Україні.

Тема 8. Ризики та наслідки використання FinTech для традиційних фінансових установ, клієнтів, суспільства.

Питання для самоперевірки та самостійного опрацювання:

1. Окресліть основні ризики FinTech для клієнтів фінансових установ.
2. Окресліть основні ризики FinTech для суспільства.
3. Охарактеризуйте вплив розвитку FinTech на управління персональними фінансами.
4. Визначте переваги управління персональними фінансами на основі FinTech.
5. Що вкладають у розуміння поняття краудфандингу?
6. Охарактеризуйте різні моделі краудфандингу.

Завдання для індивідуальної роботи:

Користуючись картою української фінтах-екосистеми (<http://drive.fintechua.org/FintechCatalog19Ukr.pdf?>), підготувати усні доповіді-презентації діяльності вітчизняних компаній, зокрема за наступними блоками:

- платежі/переказ грошей;
- мобільні гарантії;
- технології та інфраструктура;
- цифровий лендінг;
- консультування/аналітичні системи;
- блокчейн/криптовалюти;
- кібервалюта;
- персональні фінанси/управління персональними фінансами;
- інструменти цифрового порівняння;
- RegTech;
- InsurTech;
- LegalTech;
- Необанки/чат-боти.

Вибір компанії здійснюється здобувачами вищої освіти самостійно.

3.2 Індивідуальні завдання

Заняття з невстигаючими студентами (роз'яснення окремих теоретичних положень, методик визначення окремих показників розвитку фінансових технологій, правильного економічного трактування проблемних ситуацій).

Заняття зі здобувачами вищої освіти, які мають бажання поглибити рівень знань з дисципліни (обговорення сучасних проблем ринку фінансових послуг, векторів його дослідження і модернізації, зокрема в напрямі впровадження фінансових технологій; рекомендація літератури та ресурсів Інтернет для поглибленого вивчення дисципліни; консультування при підготовці тез доповідей на практичні заняття, конференції).

Розв'язок задач підвищеної складності та ситуаційних завдань.

Підготовка рефератів у відповідності із запропонованою тематикою та з урахуванням наукових інтересів здобувачів вищої освіти.

Підготовка наукових статей, доповідей на науково-практичні конференції НУ «Чернігівська політехніка» та інших закладів вищої освіти.

Участь в роботі наукового товариства з економічного напрямку.

Напрями індивідуальних занять

1. Особливості впровадження FinTech у страхування в країнах ЄС.
2. Організаційні особливості компаній FinTech.
3. Ранні попередники FinTech: впровадження високих технологій у фінансову галузь.
4. Інтернет та трансформація фінансових послуг.
5. Прогрес в галузі інформаційних технологій.
6. Перспективні шляхи розвитку FinTech в Україні.
7. Основні гравці платіжного ринку FinTech.
8. Основні види страхових продуктів, послуг та процесів на основі FinTech.
9. Регуляторні технології (RegTech) і технології нагляду (SupTech).
10. Технології оцінки інвестиційних проєктів і критерії прийняття інвестиційних рішень.
11. Сучасні технології оцінки вартості компанії і технології управління її дивідендною політикою.
12. Сучасні технології управління персональними фінансами.

Політика курсу. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Якщо здобувач вищої освіти відсутній з поважної причини, він/вона презентує завдання, виконані під час самостійної підготовки, на консультації з викладачем. Під час роботи над індивідуальними завданнями не припустиме порушення академічної доброчесності (вив. Розвиток академічної доброчесності в Національному університеті «Чернігівська політехніка» <https://stu.cn.ua/staticpages/akadem-dobrochesnist/>)

Умови допуску до підсумкового контролю. З тими здобувачами вищої освіти, які до проведення підсумкового семестрового контролю не встигли виконати всі обов'язкові види робіт та мають підсумкову оцінку менше 19 балів (за шкалою оцінювання), проводяться додаткові індивідуальні заняття, за результатами яких визначається, наскільки глибоко засвоєний матеріал та чи необхідне повторне вивчення дисципліни.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Banking Beyond Banks and Money. A Guide to Banking Services in the Twenty-First Century. Tasca, P., Aste, T., Pelizzon, L., Perony, N. (Eds.). N. Y.: Springer, 2016.

2. Long Chen (2016) From Fintech to Finlife: the case of Fintech Development in China, China Economic Journal, 9:3, 225-239.

3. HM Treasury, EY. UK Fintech. On the cutting edge. An evaluation of the international FinTech sector, 2015.

4. KPMG. The Pulse of Fintech, Q1 2016. Global Analysis of Fintech Venture Funding.

5. Особливості фінтеху в Україні: проблеми і перспективи. URL: <http://ipkey.com.ua/uk/partners-6/1178-osobennosti-finteha-v-ukraine-problemy-i-perspektivy.html>

6. Сучасний стан та перспективи колаборації банків та fintech проблеми і перспективи економіки та управління № 1, 2019 <https://preu.stu.cn.ua/tmp/pdf/566.pdf>

7. Шкляр А. Класичний банкінг: напрями трансформації в умовах технологічної революції. Український соціум. 2018. № 1(64). С. 49–58.

8. Browne R. Everything you've always wanted to know about fintech. URL: <https://www.cnn.com/2017/10/02/fintech-everything-youve-always-wanted-to-know-about-financial-technology.html>

9. EY FinTech Adoption Index 2018. URL: [https://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/ey-fintech-adoption-index-2017/\\$FILE/ey-fintech-adoption-index-2018.pdf](https://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/ey-fintech-adoption-index-2017/$FILE/ey-fintech-adoption-index-2018.pdf)

10. FinTech Ukraine 2018: матеріали конференції. URL: <https://mind.ua/publications/20188132-fintech-v-ukrayini-yak-jomuobjiti-banki-tanachomu-zaroblyati>

11. Fintech-послуги: сутність, роль і значення для економіки України URL: http://visnyk-onu.od.ua/journal/2018_23_2/22.pdf

12. Global FinTech Report . URL: <https://www.pwc.com/jg/en/publications/pwcglobal-fintech-report>

13. Грошово-кредитна статистика НБУ: дані НБУ. URL:

14. https://bank.gov.ua/control/uk/publish/category?cat_id=44579

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Наукова бібліотека ЧНТУ – м. Чернігів, вул. Шевченка, 95, навчальний корпус № 1.

2. Обласна наукова бібліотека.
3. Національна бібліотека України ім. В.І.Вернадського // <http://www.nbu.gov.ua>
4. Офіційна Інтернет-сторінка Верховної Ради України <http://www.rada.gov.ua>
5. Офіційна Інтернет-сторінка Кабінету міністрів України // <http://www.kmu.gov.ua>
6. Офіційна Інтернет-сторінка Міністерства економічного розвитку і торгівлі України // <http://www.me.gov.ua>
7. Офіційна Інтернет-сторінка Міністерства фінансів України // <http://www.minfin.gov.ua>
8. Офіційна Інтернет-сторінка Національного банку України <http://www.bank.gov.ua>
9. Офіційна Інтернет-сторінка Державної служби статистики України <http://www.ukrstat.gov.ua>
10. Офіційна Інтернет-сторінка Програми розвитку ООН <http://www.undp.org>
11. Офіційна Інтернет-сторінка Міжнародного валютного фонду <http://www.imf.org>
12. Офіційна Інтернет-сторінка Світової організації торгівлі <http://www.wto.org>
13. Офіційний сайт Credit Agricole URL: <https://credit-agricole.ua>
14. Офіційний сайт OTP Bank Ukraine URL: <https://www.otpbank.com.ua>
15. Офіційний сайт Альфа-банк URL: <https://alfabank.ua>
16. Офіційний сайт Райфайзен Банк Аваль URL: <https://www.aval.ua/ru>
17. Офіційний сайт Укргазбанк URL: <https://ukrgasbank.com>
18. Офіційний сайт «Ernst & Young» URL: https://www.ey.com/en_gl
19. Офіційний сайт UKRSIBBANK URL: <https://my.ukrsibbank.com/ua/personal/>
20. Офіційний сайт АТ "Ощадбанк. URL: <https://www.oschadbank.ua>
21. Офіційний сайт ПАТ "ПриватБанк". URL: <https://privatbank.ua/ua>
22. Офіційний сайт ПАТ "ПУМБ". URL: <https://www.pumb.ua>